

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูภาษาไทยใน เขตกรุงเทพมหานคร กับเขตการศึกษา ๑๒ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับความมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ การใช้หลักสูตร ประมวลการสอน แบบเรียนและเอกสารต่าง ๆ การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยนี้

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ระหว่างครูภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานครและครูภาษาไทยในเขตการศึกษา ๑๒

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการวัดและปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวด้วย

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) และปีที่ ๒ (ม.๒) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกองการมัธยมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ๒ กลุ่ม คือ

๑. ครูภาษาไทยใน เขตกรุงเทพมหานคร
๒. ครูภาษาไทยใน เขตการศึกษา ๑๒

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้าง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้น ๑ ชุด เป็นแบบสอบถาม
ความคิดเห็นของครูภาษาไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรฯ การใช้
หลักสูตร ประมวลการสอน แบบเรียน และเอกสารต่าง ๆ การใช้อุปกรณ์การสอนและการ
จัดกิจกรรม ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ตอนที่ ๓ ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตร
วิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูภาษาไทยซึ่งมีในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐ คน
และนำมาแก้ไขปรับปรุง จากนั้นจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรครูภาษาไทย เขตกรุงเทพมหานคร
และเขตการศึกษา ๑๒ ซึ่งเลือกไว้แล้วด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้รับแบบสอบถามสม-
บูรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๘ และ ๘๐.๐๐ จากเขตกรุงเทพมหานคร
และเขตการศึกษา ๑๒ ตามลำดับ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม
เลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูภาษาไทยเขต
กรุงเทพมหานครกับเขตการศึกษา ๑๒ โดยการหาค่า Z

สรุปผลการวิจัย

เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. ครูภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา ๑๒ ส่วนใหญ่
เป็นเพศหญิง มีวุฒิปริญญาตรี เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับวิชาภาษา
ไทย สอนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่นประมาณ ๑๖ - ๒๐ คาบต่อสัปดาห์ ได้ศึกษาแขนงวิชา
ภาษาไทยมาโดยตรง นอกจากสอนแล้วก็มักมีหน้าที่พิเศษ เป็นครูประจำชั้นหรือที่ปรึกษาของนัก
เรียน

๒. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๒๖ - ๓๐ ปี เป็นครูมากกว่า ๑๐ ปี มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยประมาณ ๑ - ๔ ปี และเคยเข้าร่วมการประชุม อบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๓. ครูภาษาไทยเขตการศึกษา ๑๒ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๒๔ ปี เป็นครูมาประมาณ ๑ - ๔ ปี มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทย ๑ - ๔ ปี เช่นกัน และไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนา หรืออบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

เกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๑. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา ๑๒ เห็นด้วยในระดับมากกว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทย มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ เหมาะกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของสังคม และช่วยให้ผู้สอนมีความสะดวกในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เลือกเนื้อหา วิธีสอน และจัดกิจกรรม รวมทั้งมีความสะดวกในการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครยังเห็นด้วยในระดับมากกว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทย เข้าใจง่าย ใช้ภาษาชัดเจน ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้สอนในการเลือกและจัดสื่อการสอน ในขณะที่ครูภาษาไทยในเขตการศึกษา ๑๒ เห็นด้วยในระดับน้อย อย่างไรก็ตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของครูภาษาไทยสองเขตไม่แตกต่างกัน นอกจากความเห็นที่ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทยใช้ภาษาชัดเจน และช่วยให้ผู้สอนมีความสะดวกในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. ครูภาษาไทยทั้งสองเขต เห็นว่านักเรียนจะสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไปนี้ได้ในระดับมาก คือ "เข้าใจว่าการใช้ภาษาได้ดีเป็นการช่วยให้เกิดความร่วมมือของคนในชาติ" "ใช้ภาษาได้เหมาะสมตามวัยและศักยภาพ" และเห็นว่านักเรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายต่อไปนี้ได้น้อย คือ "เล็งเห็นคุณค่าความสำคัญของภาษาไทย"; "สามารถคิดค้นปัญหาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ฟัง ได้อ่าน โดยใช้วิจารณญาณ" หรือ "สามารถพิจารณา

หนังสือ งานเขียน งานประพันธ์ที่ได้อ่าน" นอกจากนั้น ครูภาษาไทย เขตกรุงเทพมหานคร เห็นว่านักเรียนจะมีความใคร่รู้ใคร่เรียนฯ และเห็นคุณค่าของวรรณคดี เห็นความสำคัญของงานประพันธ์ฯ ได้ในระดับมาก ในขณะที่ครูภาษาไทย เขตการศึกษา ๑๒ เห็นว่านักเรียนจะสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้ในระดับน้อย อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของครูภาษาไทยทั้งสอง เขตเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่แตกต่างกัน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนในการบรรลุจุดมุ่งหมายที่ว่า สามารถเห็นคุณค่าของวรรณคดี และเห็นความสำคัญของงานประพันธ์ฯ

๓. ในด้านเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ครูภาษาไทยสองเขตเห็นด้วยในระดับมากกว่า มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร น่าสนใจและยึดหยุ่นได้ มีปริมาณวิชาบังคับเหมาะสม มีความยากง่ายพอเหมาะ ช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการของผู้เรียน และมีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคม นอกจากนั้นครูภาษาไทย เขตกรุงเทพมหานคร ยังเห็นว่า เนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย มีปริมาณวิชาเลือกเหมาะสม และสามารถสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียนได้มากด้วย ในขณะที่ครูภาษาไทย เขตการศึกษา ๑๒ มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย ส่วนใหญ่ครูภาษาไทยทั้งสอง เขตมีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับเรื่อง เนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทยนี้ โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย น่าสนใจ และยึดหยุ่นได้ มีความยากง่ายพอเหมาะ ช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการของผู้เรียน และสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งครูภาษาไทยสองเขตมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๔. ครูภาษาไทย เขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ เห็นด้วยมากที่สุดที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ กำหนดให้ภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ และเห็นด้วยมากเกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียนที่กำหนดให้วิชาภาษาไทยบังคับและวิชาภาษาไทยเลือก

๕. สำหรับคู่มือการสอนและแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ตามหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ครูภาษาไทยทั้งสองเขตมีความเห็นว่า ~~คู่มือการสอนวิชาภาษาไทยมีความสอดคล้องกับหลักสูตร~~ แบบเรียนมีความยากง่ายพอเหมาะ ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนมีประสบการณ์ในเนื้อหาของแบบเรียนซึ่งทันสมัย ถูกต้อง น่าสนใจ และมีสัดส่วนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด

ให้ในระดับมากที่สุด อย่างไรก็ตามภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องที่ว่าแบบเรียนมีความยากง่ายพอเหมาะ และช่วยให้การจัดการเรียนการสอนสะดวก

๖. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ ใช้เวลาในการเตรียมการสอนในระดับมากที่สุด วิธีสอนภาษาไทยที่ครูภาษาไทยสองเขตใช้มากที่สุด คือ สอนโดยฝึกทักษะทั้งสี่ สอนให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน สอนให้สัมพันธ์วิชาอื่น และสอนโดยใช้กิจกรรม วิธีสอนที่ใช้ในระดับน้อยคือ การสอนโดยใช้สื่อการสอน

๗. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ มีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ กิจกรรมที่ครูภาษาไทยสองเขตใช้มากที่สุด คือ การอธิบาย การซักถาม การบรรยาย และการให้ผู้เรียนค้นคว้าทำรายงาน กิจกรรมที่ใช้บ้าง คือ การอภิปราย การประกวดหรือการแข่งขัน การแสดงละครหรือบทบาทสมมติ การจัดนิทรรศการ และการโต้วาที สำหรับทัศนศึกษาและการบรรยายโดยวิทยากร เป็นกิจกรรมที่ใช้บ้างที่สุด ครูภาษาไทยสองเขตมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมประเภทนิทรรศการ และทัศนศึกษา

๘. เอกสารที่ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ ใช้ประกอบการสอนในระดับมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตร คู่มือหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบและหนังสือคู่มือต่าง ๆ สำหรับครูภาษาไทย ส่วนแบบฝึกหัดที่เอกรวมจัดทำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร คู่มือการวัดและประเมินผลการเรียน ศูนย์การเรียน และบทเรียนแบบโปรแกรม เป็นเอกสารที่ครูภาษาไทยใช้ประกอบการสอนในระดับน้อย ส่วนใหญ่ครูภาษาไทยสองเขตมีความเห็น เกี่ยวกับการใช้เอกสารต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน นอกจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตร คู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียน และศูนย์การเรียนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๙. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ ใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่ มีแต่เพียงห้องสมุดเท่านั้นที่ครูภาษาไทยสองเขตใช้ในระดับมากที่สุด และยังมีแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง เป็นสื่อการสอนอีกประเภทหนึ่งซึ่งครูภาษาไทยเขตการศึกษา ๑๒ ใช้บ้าง นอกนั้นไม่ว่าจะเป็น บัตรคำ แถบประโยค แผนที่ แผนภูมิ รูปภาพ ทุนจำลอง ของจริง ป้ายนิเทศ กระดาษหนัง ภาพนิ่ง ภาพยนตร์ ครูภาษาไทยสองเขตใช้ในระดับน้อยที่สุด ส่วนใหญ่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทยสองเขตไม่แตกต่างกัน

นอกจากการใช้แผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการทางภาษาเท่านั้น
ที่มีค่าวม เห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๑๐. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ มีความเห็นว่าครู
ภาษาไทยประถมศึกษาหรือและร่วมกันจัดกิจกรรมภาษาไทยในระดับมาก ส่วนการร่วมมือกันจัด
ทำวัสดุอุปกรณ์การสอน และเอกสารเพิ่มเติม เนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนนั้นอยู่ใน
ระดับน้อย โดยเจตาคะความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารฯ นี้ ครูภาษาไทยสองเขตมีความ
เห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๑๑. ในการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานครและเขตการ
ศึกษา ๑๒ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทยในระดับมาก ใน
การทดสอบ ครูภาษาไทยทั้งสองเขตจะคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของราย
วิชา จุดมุ่งหมายของบทเรียน ตลอดจนเนื้อหาที่สอนในระดับมาก วิธีการวัดและประเมินผล
ที่ครูภาษาไทยสองเขตใช้มาก คือให้ทำแบบฝึกหัด ทดสอบย่อยเป็นระยะ ๆ พิจารณาความสน
ใจและการเข้าเรียนสม่ำเสมอ สังเกต ให้ค้นคว้าทำรายงาน และมีการทดสอบกลางภาคและ
ปลายภาค โดยมีจุดประสงค์ เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินผลการเรียน
ในการสอบข้อเขียนครูภาษาไทยสองเขตใช้ข้อสอบแบบปรนัย แบบปรนัยและอัตนัยปนกัน กับ
แบบอัตนัยในระดับมาก เช่นกัน

เกี่ยวกับปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๑. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ มีความเห็นไม่แตก
ต่างกันว่าการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ มีปัญ
หาต่าง ๆ ในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจใน จุดมุ่งหมายหรือ
เนื้อหาของหลักสูตรการนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน การเขียนจุด
ประสงค์เชิงพฤติกรรมความรู้ความเข้าใจในกลวิธีการสอนภาษาไทยที่ดีและเหมาะสม ความ
รู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการ
สอน หรือความพอเพียงของเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ครูภาษาไทยทั้งสองเขต เห็น
ว่ามีปัญหาในระดับน้อยทั้งสิ้น

๒. ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ ต้องการมีส่วนร่วม

ในการร่างฯ และปรับปรุงหลักสูตรในระดับน้อย

๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ครูภาษาไทยทั้งสองเขตเสนอแนะว่าควรปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตร นอกจากนั้น ครูภาษาไทยเขตการศึกษา ๑๒ ยังเห็นว่า ควรปรับปรุงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ดีขึ้นด้วย สำหรับค่านิยมภาษาที่ใช้เขียนหลักสูตร ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครเห็นว่าควรปรับปรุงเช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

๑. แม้ว่าวัยและประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยของครูทั้งสองเขตจะไม่มากนัก แต่การที่ครูส่วนใหญ่ศึกษาวิชาภาษาไทยมาโดยตรง ก็อาจทำให้การเรียนการสอน หรือการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพได้ ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของฐะปะนีย์ นาครทรรพว่า "การใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยให้ได้ผลดี ประการหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับ การเลือกครูภาษาไทย ผู้บริหารควรเลือกครูที่สนใจและถนัดในการสอนวิชานี้ หรือเรียนวิชาภาษาไทย มาเป็นวิชาเอก วิชาโท"^๑ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ อ้วนทอง ซึ่งพบว่าผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย และนักเรียนเห็นว่า ครูระดับมัธยมศึกษาที่จะสอนภาษาไทยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือใช้หลักสูตรอย่างได้ผล ควรได้รับวุฒิในแขนงวิชาภาษาไทย^๒

๒. สำหรับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรฯ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ เป็นที่น่าสังเกตครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสเข้าร่วมรับการอบรม ในขณะที่ครูภาษาไทยเขตการศึกษา ๑๒ ส่วนใหญ่ไม่เคยอบรมในเรื่องนี้ อันอาจเป็นผลให้ครูทั้งสองเขต

^๑ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, "ข้อคิดเกี่ยวกับการบริหารงานการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา" (เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องแนวโน้มของการสอนภาษาไทย แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า ๕.

^๒ณรงค์ อ้วนทอง, "การผลิตและการใช้ครูภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), บทคัดย่อ.

มีความเข้าใจในหลักสูตรต่างกัน และทำให้หลักสูตรประสบปัญหาต่าง ๆ ได้ ดังที่สุมิตร คุณานุกร เคยกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๑๘ ไว้ประการหนึ่งว่า เป็นเพราะครูผู้สอนเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่เพียงจำนวนน้อย^๑ ดังนั้นจึงควรที่จะได้จัดการอบรมครูภาษาไทยเกี่ยวกับหลักสูตรให้ทั่วถึงกว่าที่เป็นอยู่

๓. ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากในด้านต่าง ๆ แต่ควรจะได้รับการปรับปรุง เพราะกว้างเกินไปยากแก่การที่ครูจะนำไปปฏิบัติและนักเรียนก็ไม่สามารถจะบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้เต็มที่ เนื่องจากหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ เป็นหลักสูตรรวม ซึ่งส่วนกลางจัดทำให้โรงเรียนต่าง ๆ นำไปใช้ จึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้กว้าง และมีความยืดหยุ่นเพื่อโรงเรียนต่าง ๆ จะได้นำไปปรับใช้ให้เหมาะกับสภาพและสิ่งแวดล้อม เพราะฉะนั้นลักษณะของจุดมุ่งหมายหลักสูตรที่เป็นอยู่จึงเหมาะสมแล้ว การปรับปรุงจึงควรมุ่งที่คู่มือหลักสูตรมากกว่าสิ่งอื่น โดยที่คู่มือหลักสูตรควรจะเป็นเครื่องมืออธิบายให้ครูเข้าใจหลักสูตรได้อย่างแจ่มแจ้ง โดยมีการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้มีลักษณะชัดเจน ชี้เฉพาะ และกระชับรัดกุมยิ่งขึ้น ส่วนครูเองก็ควรใช้คู่มือหลักสูตรให้เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจในตัวหลักสูตร และใช้เป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอน หรือใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพที่สุดเท่าที่จะทำได้

๔. สำหรับเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานคร เห็นว่ามีความเหมาะสมมากทุกด้าน แต่ครูภาษาไทยเขตการศึกษา ๑๒ เห็นว่ายังมีความเหมาะสมน้อยในด้านปริมาณของเนื้อหาวิชาเลือก และความสามารถในการสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียน อย่างไรก็ตามครูภาษาไทยทั้งสองเขตเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิชาภาษาไทย ควรปรับปรุงมากในด้านเนื้อหาและเสนอแนะว่าควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมวัฒนธรรมและตัวผู้เรียนยิ่งขึ้น ทั้งควรปรับปรุงให้น่าสนใจ และให้สั้นกระชับกว่าเดิมด้วย

จากความเห็นดังกล่าวช่วยชี้ให้เห็นว่า การปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทย ความมุ่งเน้น การปรับปรุงด้านเนื้อหาเป็นประการสำคัญ

๕. ครูภาษาไทยทั้งสองเขต เห็นว่าการกำหนดภาษาไทยเป็นวิชาบังคับของ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ เหมาะสมที่สุด และจำนวนหน่วยการเรียนวิชาภาษาไทยบังคับกับวิชาภาษาไทยเลือกนั้น เหมาะสมมาก แต่บางคนก็ยังเสนอแนะว่า ควรเพิ่มจำนวนหน่วยการเรียนหรือค่าคะแนนของวิชาภาษาไทยอีก เพื่อให้เด็กเรียนสนใจและเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยมากขึ้น

๖. สำหรับแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการให้ใช้ตามหลักสูตร ครูภาษาไทย ทั้งสองเขต เห็นว่าเหมาะสมมาก แต่เสนอแนะว่าควรปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพ ของสังคมและนิสัยเรียนถนัดขึ้น รมัควะวังข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดทำ และผลิตจำหน่าย แบบเรียนแต่ละเล่ม ๆ ให้พร้อมก่อนเปิดภาคเรียน

๗. ทางด้านการเรียนการสอน ครูภาษาไทยทั้งสองเขตใช้เวลาในการเตรียม การสอนและวิธีต่าง ๆ ในระดับมาก ใช้สื่อการสอนประกอบน้อย

กิจกรรมที่ใช้มากยังคงได้แก่ การอธิบาย การซักถาม การบรรยายและการให้นักเรียนค้นคว้าทำรายงาน ซึ่งก็เป็นกิจกรรมที่ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ชอบใช้ ดังปรากฏ ในผลการวิจัยของ มงคลวรรณ ทองสุขโขทัย^๑

๘. สำหรับการใช้อุปกรณ์วิชาภาษาไทย ปรากฏว่าครูภาษาไทยใช้อุปกรณ์ การสอนประเภทต่าง ๆ ในระดับน้อย นอกจากห้องสมุดเท่านั้นที่ครูภาษาไทยสองเขต ใช้มาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนมีสื่อการสอนน้อยและค่อนข้างขาดแคลน ดังมี ผู้ระบุไว้ในคำถามปลายเปิด และครูไม่มีเวลาผลิต ไม่มีทุนในการผลิต หรือไม่มีความรู้ ในการผลิตหรือการใช้อุปกรณ์ก็ได้ ควรจะมีการช่วยเหลือครูภาษาไทยในด้านนี้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้น มิฉะนั้นข้อบกพร่องอาจจะเกิดขึ้นได้ ดังความ

^๑มงคลวรรณ ทองสุขโขทัย, "ปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม", บทความย่อ.

เห็นของม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ทิวว่า "ความบกพร่องในการสอนภาษาไทยที่สำคัญที่สุดก็คือ การขาดความเอาใจใส่ และความพยายามในการที่จะค้นคว้าหาวิธีสอนที่ได้ผล รวมทั้งการผลิตสื่อการสอนไม่ก้าวหน้า เพราะการใช้สื่อการสอนจะช่วยให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนสนใจเรียนไม่เบื่อหน่าย"^๑

๙. ในการวัดและการประเมินผลวิชาภาษาไทย ปรากฏว่าครูภาษาไทย เขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลในระดับมาก ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุมาลี จันทร์ชลอ ซึ่งพบว่าครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย

๑๐. สำหรับปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่าครูภาษาไทย เขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา ๑๒ มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ในระดับน้อย แม้แต่ปัญหาในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและความพอเพียงของเอกสารต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๑๘ พบว่าเป็นปัญหามากประการหนึ่งของการใช้หลักสูตรฉบับดังกล่าว^๒ ครูภาษาไทยสองเขตเห็นว่าเป็นปัญหาน้อยนี้ อาจเป็นเพราะว่า การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ มีสภาพความพร้อมมากกว่าการใช้หลักสูตรฉบับก่อน ๆ ก็ได้ อย่างไรก็ตามความพร้อมในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ นี้ยังไม่ถึงขั้นสมบูรณ์ เพราะครูภาษาไทยสองเขตยังคงต้องการให้กรมวิชาการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรให้มากกว่านี้ เช่น มีงบประมาณจัดการอบรมครูทุกระดับชั้นให้เข้าใจหลักสูตรดียิ่งขึ้น ผลิตเอกสารจำหน่ายหรือแจกจ่ายให้ครบถ้วนทั่วถึง เป็นต้น

๑๑. ผลการวิจัยในด้านความต้องการของครูภาษาไทยในการเข้าร่วมร่างและปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ปรากฏว่าครูภาษา

^๑ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทย วิชาที่ถูกลืม, หน้า ๔.

^๒สุมิตร คุณานุกร, "ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๑๘ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และในโรงเรียนมัธยมแบบประสม, หน้า ๔๔.

ไทยสอง เขตต้องการที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมดังกล่าวในระดับน้อย ซึ่งทำให้แตกต่างไปจากผลการวิจัยของฉวีวรรณ คูหาภินันท์, อภิวัฒน์, ปรีชาประสาสน์, น้อมศรี แดงหาญ และคนอื่น ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ในบทที่สอง ที่พบว่าครูส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร ทั้งนี้เป็นเพราะครูภาษาไทยสอง เขต มีความเห็นว่า การจัดทำหลักสูตรในลักษณะที่กรมวิชาการ คำเนินการมาแล้วกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ นั้น เหมาะสมแล้วนั่นเอง

ผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูภาษาไทย เขตกรุงเทพมหานครและ เขตการศึกษา ๑๒ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ แล้ว ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย และอาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรวิชาภาษาไทยนี้ มีความเหมาะสมค่อนข้างมาก แม้ว่าจะมีที่ควรปรับปรุงแก้ไขอยู่บ้างก็ตาม

ข้อ เสนอแนะ

สำหรับครูภาษาไทย

๑. ครูภาษาไทยควรศึกษาและทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
๒. ครูภาษาไทยควรประชุมปรึกษาหารือกัน เกี่ยวกับ เรื่องของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรและจะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว นั้นให้ลดน้อยลง
๓. ครูภาษาไทยควรร่วมมือกันวางแผนการสอน วางโครงการสอน ปฏิบัติการสอน คิดค้นวิธีสอนใหม่ ๆ และปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น
๔. ครูภาษาไทยควรหมั่นศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมความรู้ให้ทันสมัยและมีความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ
๕. ครูภาษาไทยควรหมั่นประเมินผล เกี่ยวกับบุคลิกภาพและความสามารถของตนเองและควรจะได้ นำผลการประเมินมาปรับปรุงตนให้ดียิ่งขึ้นด้วย
๖. ครูภาษาไทยควรเต็มใจให้ความร่วมมือในการทำวิจัยต่างๆ เพื่อประโยชน์ของการเรียนการสอนภาษาไทย

สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

๑. ควรประชุมครูผู้สอนวิชาภาษาไทยอยู่เสมอเพื่อปรึกษาหารือ แก้ไขปัญหาและร่วมกันจัดทำสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการใช้หลักสูตร
๒. ควรจัดการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรยิ่งขึ้น และเพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความคิดที่ก้าวหน้าแก่ครูผู้สอน
๓. ควรจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบหลักสูตรให้ครูภาษาไทยได้ใช้เป็นคู่มือหรือแนวทางในการสอนอย่างพอเพียง
๔. ควรส่งเสริมความก้าวหน้าของครูภาษาไทย เช่น สนับสนุนให้เข้าอบรมประชุม สัมมนาหรือได้ไปศึกษาต่อ เป็นต้น

สำหรับผู้บริหาร

๑. ควรเลือกครูสอนวิชาภาษาไทยโดยคำนึงถึงคุณภาพ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทยของครูผู้สอน
๒. ควรติดตามความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอยู่เสมอเพื่อจะได้ให้คำแนะนำหรือนิเทศครูภาษาไทยได้
๓. ควรจัดการนิเทศภายในแก่ครูผู้สอน เกี่ยวกับ เรื่องหลักสูตร และการเรียนการสอนโดยสม่ำเสมอ
๔. ควรส่งเสริมความก้าวหน้าของครูภาษาไทย โดยสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมหรือได้ศึกษาต่อ
๕. ควรจัดสภาพปัจจัยต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการใช้หลักสูตรของครูภาษาไทย เช่น จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรไว้ให้ครูได้ศึกษา เตรียมวัสดุอุปกรณ์การสอนวิชาต่าง ๆ ให้พร้อม เป็นต้น
๖. ควรเห็นคุณค่าของงานวิจัยทางการศึกษา และให้ความร่วมมือช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

สำหรับศึกษานิเทศก์

๑. ควรจัดการประชุม อบรม หรือสัมมนาครูสอนภาษาไทยอย่างน้อยปีละครั้ง
๒. ควรช่วยเหลือจัดทำวัสดุประกอบหลักสูตรต่าง ๆ สื่อการสอน และแบบทดสอบ

ที่มีคุณภาพแจกจ่ายไปให้ครูภาษาไทยตามโรงเรียนต่าง ๆ

๓. ควรออกนิเทศ และสาธิตวิธีสอนใหม่ ๆ แก่ครูภาษาไทยเป็นครั้งคราว

สำหรับผู้จัดทำหลักสูตร

๑. ควรปรับปรุง เนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทยให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. ควรจัดทำวัสดุประกอบหลักสูตร เช่น แบบเรียน คู่มือครูฯ ไว้ให้พร้อม
ล่วงหน้า และควรจะได้แจกจ่าย จำหน่าย หรือเผยแพร่ไปยังครูภาษาไทยให้ทั่วถึงทั้งในส่วน
กลางและส่วนภูมิภาค

๓. ควรจัดการอบรม ประชุม หรือสัมมนาครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
และควรพยายามให้ครูได้เข้าร่วมการประชุม อบรม หรือสัมมนาทุกคน

๔. ควรปรับปรุงแบบเรียนที่ใช้ข้อยู่ให้ถูกต้อง และมีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำหรับการวิจัยต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
๒๕๒๑ นี้ อีก เมื่อใช้ได้นานกว่านี้ เพื่อจะได้ทราบข้อดี ข้อบกพร่องของหลักสูตรมากขึ้น

๒. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ในเขตการศึกษาอื่น ๆ
โดยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น และศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ด้วย

๓. ควรใช้เครื่องมือการวิจัยหลาย ๆ ชนิด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์
และแบบสอบถาม

๔. ควรขอหนังสือแนะนำตัวจากกรมเจ้าสังกัดของโรงเรียนนั้น ๆ ด้วย เพื่อจะได้
รับความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยดียิ่งขึ้น และควรจะทำเป็นการ
เก็บรวบรวมข้อมูลในระยะต้นภาคการศึกษา เพราะผู้ตอบแบบสอบถามโดยเฉพาะครูหรือนักเรียน
จะมีเวลาและสะดวก ที่จะให้ความร่วมมือแก่ผู้ทำวิจัยมาก มากกว่าระยะปลายภาคการศึกษา

๕. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง